

Рішення
разової спеціалізованої вченої ради
про присудження ступеня доктора філософії

Здобувач ступеня доктора філософії Олексій СТОЦЬКИЙ, 1990 року народження, громадянин України, освіта вища: закінчив у 2014 році Київський національний університет імені Тараса Шевченка за спеціальністю Міжнародні відносини, аспірант кафедри агрохімії і ґрунтознавства Уманського національного університету Міністерства освіти і науки України, м. Умань, виконав акредитовану освітньо-наукову програму «Агрономія».

Разова спеціалізована вчена рада, утворена наказом Уманського національного університету Міністерства освіти і науки України, від 01 травня 2026 року № 01-05/43, у складі:

Голови разової

спеціалізованої вченої ради – Сергія ПОЛТОРЕЦЬКОГО, доктора сільськогосподарських наук, професора, декана факультету агрономії, Уманський національний університет;

Рецензентів – Григорія ГОСПОДАРЕНКА, доктора сільськогосподарських наук, професора, професора кафедри агрохімії і ґрунтознавства, Уманський національний університет;

Олени ЧЕРНО, кандидата сільськогосподарських наук, доцента, завідувача кафедри агрохімії і ґрунтознавства, Уманський національний університет;

Офіційних опонентів – Вадима ІВАНІНИ, доктора сільськогосподарських наук, професора, провідного наукового співробітника відділу агрохімічних досліджень, Інститут біоенергетичних культур і цукрових буряків НААН України;

Людмили ПРАВДИВОЇ, доктора сільськогосподарських наук, доцента, доцента кафедри рослинництва та цифрових технологій в агрономії, Білоцерківський національний аграрний університет.

на засіданні 26 червня 2026 року прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 20 Аграрні науки та продовольство Олексію СТОЦЬКОМУ на підставі публічного захисту дисертації «Продуктивність соняшнику залежно від удобрення на чорноземі опідзоленому Правобережного Лісостепу України» за спеціальністю 201 Агрономія.

Дисертацію виконано в Уманському національному університеті Міністерства освіти і науки України, м. Умань.

Науковий керівник – Віталій ЛЮБИЧ, доктор сільськогосподарських наук, професор, Уманський національний університет, професор кафедри харчових технологій.

Дисертацію подано у вигляді спеціально підготовленого рукопису. Дисертація відповідає вимогам п. 6 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії,

затвердженого Постановою КМУ від 12.01.2022 № 44 (зі змінами).

Здобувач має 7 наукових публікацій за темою дисертації, з яких 3 – статті у наукових виданнях, включених на дату опублікування до переліку наукових фахових видань України і 4 – праці у матеріалах науково-практичних конференцій.

Наукові публікації, зараховані за темою дисертації, відповідають вимогам пунктів 8, 9 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого Постановою КМУ від 12.01.2022 № 44 (зі змінами):

1. Любич В. В., Стоцький О. В. Формування вмісту та виходу олії з насіння соняшнику за різних технологічних заходів. *Збірник наукових праць Уманського національного університету*. 2025. Вип. 106, Ч. 1. С. 126–133. DOI: 10.32782/2415-8240-2025-106-1-126-133

2. Любич В. В., Стоцький О. В. Формування індивідуальної продуктивності рослин соняшнику за різних доз добрив і їх поєднання. *Збірник наукових праць Уманського національного університету*. 2025. Вип. 107. Ч. 1. С. 559–565. DOI: 10.32782/2415-8240-2025-107-1-559-565

3. Любич В. В., Стоцький О. В. Господарське та відносне винесення азоту з урожаєм насіння соняшнику залежно від удобрення. *Таврійський науковий вісник*. 2025. № 146. Ч. 1. С. 43–48.

У дискусії взяли участь і висловили зауваження:

Вадим ІВАНІНА, офіційний опонент, доктор сільськогосподарських наук, професор, провідний науковий співробітник відділу агрохімічних досліджень, Інститут біоенергетичних культур і цукрових буряків НААН України.

Оцінка позитивна, є зауваження:

1. Розділ 1 обсягом 26 сторінок є ємким, змістовним, залишає хороше враження;

2. У розділі 2 таблиці 2.1 замість відносної вологості повітря краще було б подати показник гідротермічного коефіцієнта Селянинова. Така інформація мала б вагомішу практичну цінність;

3. На ст. 55 для кращого сприйняття матеріалу доречним було б показати схему досліджень у формі таблиці окрім її детального описання;

4. У розділі 3 до параметрів індивідуальної продуктивності соняшнику варто було б додати параметри кошика, такі як діаметр, площа, маса. Доречним було б дослідити висоту стеблин та співвідношення кошик:стеблин. Така інформація збагатила б цей розділ;

5. Розділ 4 відзначається чіткою та лаконічною формою викладення матеріалу, дає відповіді на поставлені завдання. На мою думку збір олії, поданий у таблиці 4.6 на ст. 74, краще було б подати у «т/га» замість «кг/га»;

6. Було доречним баланс елементів живлення у ґрунті подати не тільки по окремих роках, але і в середньому за три роки;

7. У таблицях 5.17 і 5.28 відносне винесення елементів живлення має бути в «кг/т» замість «кг/га»;

8. У рекомендаціях виробництву доречно деталізувати внесення мінеральних добрив під соняшник з вказанням форм і способів внесення.

Людмила ПРАВДИВА, офіційний опонент, доктор сільськогосподарських наук, доцент, доцент кафедри рослинництва та цифрових технологій в агрономії, Білоцерківський національний аграрний університет.

Оцінка позитивна, є зауваження:

1. Автором було проведено аналіз літературних джерел, але бажано було б додати результати досліджень вчених, щодо інших елементів технології соняшнику: обробітку ґрунту, строків сівби, норм висіву, збирання та ін.

2. Для підтвердження типовості погодних умов в роки проведення досліджень, варто було б показати суттєвості відхилень показників гідротермічного режиму, порівняно з середніми багаторічними.

3. Потребує пояснень: Як зміна дози азоту з N_{60} до N_{120} впливала на масу 1000 насінин? Чому, на вашу думку, спостерігалася така тенденція?

4. Чим можна пояснити той факт, що при збільшенні калійних добрив до K_{90} продуктивність рослини зросла лише на 1%? Чи є це економічно доцільним?

5. Чому при нарощуванні дози азоту понад 60 кг/га д. р. збір олії перестає суттєво зростати? Як це корелює з вмістом жиру в насінині?

6. Розділ 4 п.4.2. варто було б провести дисперсійний аналіз, для визначення фактору, який мав найбільший вплив на якісні показники насіння.

7. У розділі 5 потрібно пояснити в чому різниця між господарським та відносним виносом азоту, фосфору і калію, та їх балансом у ґрунті.

8. Для кращого сприйняття матеріалу, варто було б отримані результати досліджень відобразити не лише в таблицях, а й рисунках.

Григорій ГОСПОДАРЕНКО, рецензент, доктор сільськогосподарських наук, професор, професор кафедри агрохімії і ґрунтознавства, Уманський національний університет.

Оцінка позитивна, є зауваження:

1. Невдала назва табл. 4.4, де показана частка насіння в урожаї сухої речовини надземної маси.

2. З азоту табл. 5.7 не зрозуміло – це частка азоту у виносі основних елементів живлення надземною масою чи насінням?

3. Здобувач не пояснює, чому соняшник за від'ємного балансу в ґрунті не реагує підвищенням продуктивності на додаткове внесення азотних добрив.

4. В обговоренні результатів досліджень більше уваги потрібно було звернути на ефективність позакореневого застосування борного добрива залежно від погодних умов.

5. У рекомендаціях виробництву дозу борних добрив потрібно було вказати у перерахунку на елемент (В), тому що нині застосовується багато форм борумісних продуктів.

Олена ЧЕРНО, рецензент, кандидат сільськогосподарських наук, доцент, завідувач кафедри агрохімії і ґрунтознавства, Уманський національний університет.

Оцінка позитивна, є зауваження:

1. Вважаю, що доцільно було б висвітлити поживний режим ґрунту під посівами соняшнику, оскільки в дисертації вивчалася ефективність застосування добрив.

2. У розділі 4 хоча й наведено кількісні показники опадів і температур, проте їхній вплив на формування врожайності пояснено дещо поверхово. Зокрема, 2025 р. визначено як більш сприятливим за кількістю опадів, проте врожайність була найнижчою. Потребує більш глибокого обґрунтування взаємодія температурного режиму, опадів і фаз розвитку культури.

3. Розділ 5 перенасичений об'ємним табличним матеріалом, що ускладнює сприйняття основних наукових положень. Для покращення архітектури дисертації частину допоміжних даних доцільно було б винести у додатки, залишивши в основному тексті лише узагальнювальні або найбільш вагомні таблиці.

4. Необхідно пояснити економічну доцільність проведення дворазового застосування борної кислоти за невисокої реакції соняшнику на цей захід.

Сергій ПОЛТОРЕЦЬКИЙ, голова разової спеціалізованої вченої ради, доктор сільськогосподарських наук, професор, декан факультету агрономії, Уманський національний університет.

Оцінка позитивна, без зауважень.

Віталій ЛЮБИЧ, науковий керівник, професор, доктор сільськогосподарських наук, професор кафедри харчових технологій, Уманський національний університет.

Оцінка позитивна, без зауважень.

Результати відкритого голосування:

«За» – 5 членів ради,

«Проти» – 0 членів ради.

На підставі результатів відкритого голосування спеціалізована вчена рада присуджує Олексію СТОЦЬКОМУ ступінь доктора філософії з галузі знань 20 Аграрні науки та продовольство за спеціальністю 201 Агрономія.

Відеозапис трансляції захисту дисертації додається.

Голова разової
спеціалізованої вченої ради

Сергій ПОЛТОРЕЦЬКИЙ